

Evidencijski broj / Article ID:

18650613

Vrsta novine / Frequency:

Tjedna / Weekly

Zemlja porijekla / Country of origin:

Hrvatska / Croatia

Rubrika / Section:

OTS:

INTERVJU Gošća 18. Festivala europske kratke priče, palestinska autorica s adresom u

Adania Shibli

**Nemaš pristup zemlji
i vodi, ekonomija
je uništena, sve
počiva na samovolji
Izraelaca. To je moja
Palestina**

Moje priče uglavnom se tiču konteksta okupacije palestinske zemlje i života na toj zemlji. Junaci su obični ljudi koji vode svoje svakodnevne živote, ali koji su limitirani izraelskim ograničenjima

Razgovarala:
RUŽICA AŠČIĆ

Osamnaesti Festival europske kratke priče, čitanjem svojih priča i razgovorom o njima, obogatit će i Adania Shibli (1974.), palestinska autorica s adresama u Jeruzalemu i Berlinu, koja iza sebe ima tri romana ("Touch", "We Are All Equally Far from Love", "Minor Detail") i mnoštvo kratkih priča. Rođena je u Palestini, u koju redovito odlazi zbog profesorskih obveza na fakultetu Birzeit na Zapadnoj obali, na kojem predaje

modernu misao, od renesanse do ranog 19. stoljeća, na odsjeku za filozofiju i kulturne studije. Odrasla je u selu u blizini Nazareta u Galileji, a roditelji su je, kaže, štitili od povijesti i sadašnjosti, koja je bila vrlo teška, tako da kao mala nije imala osjećaj što se uistinu događa oko nje. Voljela je čitati knjige, iako ju je to vodilo u osamu od vršnjaka, no njezinu ljubav prema knjigama dovele ju je tu gdje je danas - jedna je od značajnijih suvremenih autorica s arapskoga govornog područja.

Nastavak na sljedećoj stranici

Evidencijski broj / Article ID:

18650613

Vrsta novine / Frequency:

Tjedna / Weekly

Zemlja porijekla / Country of origin:

Hrvatska / Croatia

Rubrika / Section:

OTS:

Jeruzalemu i Berlinu, koja iza sebe ima tri romana, govori o odrastanju, karijeri...

Evidencijski broj / Article ID:

18650613

Vrsta novine / Frequency:

Tjedna / Weekly

Zemlja porijekla / Country of origin:

Hrvatska / Croatia

Rubrika / Section:

OTS:

INTERVJU Rješenje izraelsko-palestinskog sukoba leži u suživotu. Za mene je to princ

To što je Palestinka, naglašava, ne definira njezino pisanje, nego se više zrcali u njezinu senzibilitetu. "Najprije bih rekla da sam definirana arapskim jezikom. To je nešto čega sam vrlo svjesna otkad sam bila dijete. Prva impresija bio je jezik. Igra s jezikom, čitanje, knjige. Nikad nisam željela da moj palestinski identitet diktira smjer mojem pisanju. Ako dođe nesvesno, rado će ga primiti, no nikad to neću forsirati u pisanju. Ne volim čin forsiranja. No sigurno da je to prisutno, no ne želim da bude centralno, jer sam zainteresirana i za druga iskustva."

Priče Adanije Shibli uglavnom se tiču konteksta okupacije palestinske zemlje i života na toj zemlji. Junaci su obični ljudi, koji vode svoje svakodnevne živote, ali su limitirani izraelskim ograničenjima. Gdje god se okrenu, koji god korak naprave, nešto ih sprečava, neki glas im govori: "Ne možeš tamo, zabranjeno je". Tako je tu mladić koji se pokušava dokopati mora, ali kako je Palestinački koji živi na Zapadnoj obali, to je gotovo nemoguć zadatak. Potom je tu grupa djece, koja među ruševinama neimenovanoga grada, koji su upravo napustili strani vojnici, nalazi teglu kiselih krastavaca i potpuno se prepusta čaroliji okusa i uopće trenutka, kao da su pronašli kakvo blago. "Vrlo sam zainteresirana za ljude na marginama. Mislim da su oni ponekad u boljoj poziciji. Kad se nalaziš na margini, možeš sve vidjeti. A za mene su to likovi koji su intrigantniji, teži za razumjeti, jer ih je život izgurao na margine. A ja sam zainteresirana za to kako su tamo izgurani." O tome je li književnost koju piše na tragu političkog aktivizma, odgovara da ne želi zloupotrebljavati književnost u svrhu propagande. "Politika nije stvar hoćeš li postati aktivan ili ne, nego je u tvome životu, u svemu. A u Palestini nije luksuz to da možeš reći: aktivist sam ili nisam. To je tu, u tebi. Kad se kreneš tuširati, a voda ti je zatvorena. Kad pereš odjeću, moraš to činiti određenim danima jer je voda zatvorena. Politika je tamo, u samoj činjenici kad ćeš nešto pratiti. Ili kad ideš na posao, ili naći se s prijateljima, tu su stanice za pregled dokumenata. Politika je u detaljima tvoga života. Tako da književnost za mene nije što dolazi odozgo, nego je tu ta otvorenost, znatiželja. No ja odbijam koristiti književnost kao instrument. To činiš samo ako misliš da si moćan, da si bolji od književnosti i da je trebaš koristiti kao instrument. Ja ne mislim tako", otvoreno govori Adania Shibli.

Unatoč uspješnoj spisateljskoj karijeri koja se proteže na otprilike dvadeset godina, Shibli je zapanjujuće blaga i pristupačna osoba, jedna od onih s kojima se rado upuštate u razgovor, jer u sebi nosi životno iskustvo, kao i neku suptilnu istočnjačku mudrost. Tijekom na-

Izraelska vojska i tenkovi postavljeni blizu granice s Gazom

seg susreta razgovaramo o svemu, najviše o pisanju, a potom i palestinskoj situaciji, mučnini i tegobi koja proizlazi iz života na okupiranoj zemlji. "Nemaš pristup zemlji, voda je kontrolirana, događa se konfiskacija zemlje, izbacivanje iz kuća, ekonomija je uništena. U posljednjih deset godina ima malo ekonomije, i to ne stoga što su Palestinci uspjeli sagraditi tvornice, nego zbog novca koji dolazi iz Europske unije i SAD-a", priča. Palestinci najčešće rade na izraelskim gradilištima i u izraelskim restoranima, a kako bi dobili posao, moraju govoriti hebrejski, no kvalitetnih i dugoročno održivih poslova nema. Onaj tko ima plavu karticu, kao stanovnici Jeruzalema, slobodnije se kreće, dok onaj sa zelenom karticom ima ograničeno kretanje. "Tako da se pola Palestinaca, ili manje od pola, može kretati slobodno, a više od pola njih to ne može. To je rasna razdioba. Sve granice kontroliraju Izraelci, mogu ih otvoriti i zatvoriti. Sve počiva na sistemu hijerarhije, a Izraelci su na vrhu i uživaju sve privilegije, dok ostali imaju bolja ili gora prava." Za svoje studente govori da su optimistični sve dok se nalaze u okrilju sveučilišta, no u trenutku kad napuste sveučilište, život ih slomi. "Nemaš nikakve šanse za dostojaštvom životom. Sveučilište ti daje zaštitu, upoznaješ ljude iz različitih dijelova Pale-

stine, mladići i djevojke se zaljubljuju, i to je lijepo." Unatoč tome što je doktorirala u Engleskoj, a kasnije i predavala na sveučilištu u Nottinghamu, Shibli kaže da piše isključivo na arapskom i da sama svoj rad nikad ne prevodi. "Na engleskom pišem kad moram, ali ne volim to. Nemam osjećaj za zvukove kao u arapskom, engleski je funkcionalan jezik. Ponekad pišem eseje u domeni vizualne umjetnosti, ali za mene radost pisanja leži u arapskom jeziku", iskrena je Shibli. Kad priča o arapskim književnim izdavačima, napominje da ne voljko izdaju **kratke priče**. Najveći interes kao forma pobuđuje roman, potom dolazi poezija, a na posljednjem mjestu su kratke priče. Ljudi vole čitati kratke priče, no samo ako su objavljene u časopisima. Sami ih nikad ne kupuju.

Kako je njezina akademска karijera bliska promišljanju i istraživanju medija, nameće se pitanje njezina pogleda na medijsku pokrivenost vijesti koje pristižu s Bliskog istoka, počevši od Arapskih proljeća, ali i sukoba koji u Palestini sežu puno dalje u prošlosti i koji su doveli do današnje kaotične situacije. Shibli objašnjava da ima problema kad žrtve s TV ekrana postaju apstraktne, kad se pretvaraju u brojke. "Problem s novinarstvom je taj što je postalo jedno s biznisom. Ne radi se samo o traženju istine, nego o tome da ne uznenimriš ekonomske i političke strukture. Radila sam s novinarima u Palestini kad sam bila studentica. I ako, primjerice, dođe strana

Evidencijski broj / Article ID:

18650613

Vrsta novine / Frequency:

Tjedna / Weekly

Zemlja porijekla / Country of origin:

Hrvatska / Croatia

Rubrika / Section:

OTS:

principijelno isto mjesto

DPA/PXSELL

agencija, oni ne znaju mnogo i moraš im reći. No ne kažeš im što im želiš reći, nego ono što bi oni htjeli čuti, to jest što misle da bi moglo biti zanimljivo publici kod kuće. A ti interesi su drugačiji. Netko u Švedskoj može smatrati zanimljivim nešto što Palestincu nije uopće zanimljivo. A to je izazov. I tu stroj cenzure započinje djelovati: tko će gledati, koliko ljudi će biti zainteresirano, što će razumjeti, što mogu staviti u maksimalno tri minute koje imam na raspolaganju... Tako pojednostavljuješ stvari, a detalji su važni. Osoba koja je ubijena postane samo broj, a ta osoba je imala svoj život, obitelj, želje i snove. A postane broj. Broj koji zaboravimo", objašnjava Shibli. Čini joj se, priča, da ljudi uopće ne zanima što se događa drugdje, što zbog manjka značajke, što zbog zaokupljenosti vlastitim problemima. Zapadni mediji, uvjereni su, ne poštuju žrtve s Istoka te je život tamko bezvrijedan. "To je struktura rasizma. Drugačije je kad tristo ljudi strada u Iraku, a drugačije kad troje ljudi strada u Engleskoj. Znamo njihova imena, njihove godine. Sjećam se stampeda u kojem je tisuću Iračana poginulo na mostu zato što je netko proširio vijest da je tu bombaš samoubojica. Tisuću ljudi pogine i to je samo broj. I zato što je daleko ne marimo." Rješenje izraelsko-palestinskog sukoba, priča, leži u suživotu. "Za mene je to principijelno isto mjesto, Palestina i Izrael. Ja bih voljela da svih tamo žive zajedno. Jedna država za sve", poručuje.